

MR. SPEAKER.— The question is -

“That leave be granted to introduce the Karnataka Silk worm Seed, Cocoon and Silk-yarn (Regulation, Supply, Distribution and Sale) (Amendment) Bill, 1980.

The motion was adopted and leave was granted

SMT. RENUKA RAJENDRAN.— Sir, I introduce the Karnataka Silk-worm Seed, Cocoon and Silkyarn (Regulation, Supply, Distribution and Sale) (Amendment) Bill, 1980.

MR. SPEAKER.— The Bill is introduced.

* Karnataka Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1980.

Motion to Consider

SRI A. B. JAKNUR (Minister for Co-operation).— Sir. I beg to move.

“That the Karnataka Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1980, be taken into consideration.”

The question was proposed

SRI A. B. JAKNUR.— Sir, this is a small amendment to the Co-operative Societies Act. Earlier, the accounts of the co-operative institutions were being audited by the Registrar through his subordinates. It was thought proper and fit to have the accounts audited by an independent officer. Accordingly, an audit cell was created about two years back and the accounts are being audited by that cell of which the Chief Auditor is the head. In order to give statutory recognition to the Chief Auditor and officers subordinate to him, it was considered essential to have an ordinance called the Karnataka Co-operative Societies (Amendment) Ordinance 1979. To replace that ordinance this Bill has been introduced. I hope this explanation would be sufficient at this stage and I request that the Bill be passed.

SRI B. B. SAYANAK (Belgaum).— Mr. Speaker, Sir, I hesitatingly support this Bill and not whole heartedly because though two years have passed since this cell has been created, the Minister has not stated how many members are there in this audit cell and how many societies have been audited by this cell for the last two years. According to me, there are so many societies whose audit has not been done for the last 3 or 4 years. If an auditor goes to audit a society and

if he takes some objections to certain irregularities in that society, the Chief Auditor has immediately transferred him from one division to another at the instance of the shareholders of that society. According to the Co-operative Societies Act, an auditor should not be transferred from one division to another. This is also a case in Belgaum. One auditor by name Sri Kamale audited a society at Wadgaon and took objection to certain transactions in that society. On the complaint of some influential people belonging to the same caste as the Chief Auditor, Sri Kamale, has been transferred from Belgaum Division to Bellary Division. This is nothing but a vindictive act of the Chief Auditor whose name is Sri Patil.

There are other instances where there have been many misappropriation cases in co-operative societies. But the auditors have not taken any action against any of such societies in Belgaum. There has been misappropriation to the tune of Rs. 80,000 in a society in a village in Belgaum Taluk and in another village the Secretary of the society has indulged in many irregularities. Yet there has been no audit of accounts of these societies such lapses, for four years. For strangely enough, the Chairman has been prosecuted by the Assistant Registrar, though the Secretary is solely responsible for the transaction of the society. When that is so, it is not known why the Chairman is prosecuted. Besides, there is no resolution passed by the society to the effect that the Chairman is responsible for the transactions or any decisions taken by the society. Yet this poor man is prosecuted for the misappropriation of Rs. 10,000. If such things go on, what is the use of having this audit cell. If the audit cell wants to do something good to the co-operative societies, it must do it but it is not doing that. As I said, I do not know how many persons are there in this cell and if this cell is going to audit all the societies every year. If it is done it will be good to the co-operative societies. Otherwise, it is no use creating an audit cell for the co-operative societies and we will be unnecessarily spending money from the Exchequer. With these words, I support the Bill.

೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ (ಮಡಿಕೇರಿ). — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸೆಯನ್ ಅವರು ಆಡಿಟ್ ವಿಂಗನ್ನು ಸಪರೇಟ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಏನೂ ಪ್ರತಿಫಲ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಒಂದು ವಿಂಗನ್ನು ಸಪರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಹೇಳಿ ಕೊನೆಗೆ ಈ

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟು, ನನಗೆ ಸಹ-ಕಾರ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಬಿಕೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ತಾವೇ ಮಾಡಿದಂಥ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಿಟ್ ವಿಂಗನ್ನು ಸಪರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಲಾದರೂ ಆಯಾ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇದು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೭೬-೭೭ನೇ ಇಸವಿಯ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥನೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನನಗರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೮-೭೯ನೇ ಇಸವಿಯ ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಅಕೌಂಟ್ಸ್ ನ್ನು, ಸಂಸ್ಥೆಯ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಹಾಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಆಯಾ ವರ್ಷದ ಆಡಿಟ್ ಆಯಾ ವರ್ಷವೇ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮಹಾ ಸಭೆಗೆ ಇಡುವಂಥ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಇಡದೇ ಹೋದರೆ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು ಎನ್ನುವಂಥ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಾವು ತರಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೊಂದು ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬಹುದು. ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಯೇ ಮಹಾಸಭೆ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಹಾ ಸಭೆಗಳೇ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು. ನಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದೂ, ಅಂಥ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರಬೇಕು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಧಪಟ್ಟಹಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆ ಕಮಿಟಿಯು ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾರಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಯಾವ ರೀತಿಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದಲೋ, ಪಂಜಾಬಿನಿಂದಲೋ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. You look to Maharashtra, you look to Punjab and find out what is happening there. We must have the conviction about what we are doing in Karnataka. We should set them an example. We should set a model for others. With pride I can say, as far as the Cooperative Movement is concerned, we definitely stand first in the nation-

ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಏನೆಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ, ಅಮೂಲ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕು.

SRI B. B. SAYANAK. — Sir, I raise a point of order. If a Member starts his speech in Kannada or English, he must finish his speech in that language only. Hon. Member Sri Nanaiah has started his speech in Kannada, then he spoke in English and again he has switched over to Kannada.

SRI M. C. NANAIAH. — I am only adopting a strategy. I do not want some of the most important relevant matters to be understood by my Friend Sri Sayanak. Matters which are not important and which may not attract his attention, I want to put them in English. My Friend Sri Sayanak does not believe in the progress of Karnataka. So what is the purpose of giving him any information which concerns with an Act or a Bill ? I do not come in his way. I will speak in English.

3RD MARCH 1980

Mr. Speaker Sir, as far as the Committee constituted by the Government last year is concerned, I would like to say that the committee went into matter in detail and completed study of as much as fifty sections in that Act. As far as the Audit Wing is concerned, the Committee did make certain observations also. As for as the holding of the General Body Meeting of a particular Society is concerned, we also suggested that the elections for any Society may be held once in three years. If that amendment that has been proposed by the committee is accepted then holding of the General Body meeting without the statement of accounts, for the year need not be necessary. I only appeal to the Hon. Minister through you Mr. Speaker Sir, unless the Statement of accounts, the financial statement, the balance sheet, the profit and loss position of the institution and the irregularities, misappropriations, if any, committed during the accounting year, are placed before the General Body what is the purpose of conducting General Body Meeting? The Members of the Society go to the General Body Meeting only to find out what transactions have transpired during the current year, what work the Management has done, whether there are any irregularities committed and whether it would be proper for the General Body to take up certain issues which are outside its purview, etc. I appeal to the Hon. Minister through you Sir, to bring an amendment to the Act itself that no General Body Meeting of a Society shall be held unless the Audited statement of accounts of that particular year are placed before the General Body. If that is done, whatever that has been done by the Committee of Management for that year, whatever the Committee of Management has done in the previous year, whether the funds of the Society have been judiciously and properly utilised, whether the objects and objectives of that institution have been fulfilled by the Management, the General Body would get a broad picture of work of the Management and that would enable them to replace the Committee or to elect the same committee. With this background, I appeal to the Hon. Minister to see that the Committee which has already been constituted goes into the matter. The Hon. Minister has got confidence in the Members of the Legislature because the Members of the Committee are only the Members of the Legislature and the Hon. Minister has got confidence in that said Committee. The same committee may continue or if the Hon. Minister feels that some more Legislators will have to be inducted into that committee, he may induct some more Members and see that the Co-operative Societies Act of Karnataka becomes a model, our Act be an original one and meets the aspirations of the people of Karnataka. As far as this particular Audit wing is concerned good powers are given to the

Audit. I am very happy that the Chief Auditor appointed by the State Government is none other than the cadre of the Accountant General. For the last two years, I know, certain attempts have been made to improve the Audit. While discussing about the working of the Audit, I would like to suggest to the Hon. Minister that the quality of the audit is not that good. I don't say so in respect of all cases but in a majority of cases, the quality of audit is not good. We have seen in so many Societies, Audit Reports of institutions where the transactions exceed some Lakhs of rupees but we find very small sketchy audit reports. They must go into the details. I do not know whether some times the auditors also, I don't use the word 'connive', for so many extraneous reasons, would not reflect the true picture of the institution. If the auditors really apply their mind and think independently, act dependent of the Management and bring into consideration the matters that have crept in, I am certain Sir, each of small things that are there in the co-operative institutions, can be brought to light. I want the Hon. Minister to gear up the audit wing. I am very confident that the Chief Auditor who is independent of the Registrar will certainly take up this issue and improve the scope of the audit. One particular clause that the Government wants to introduce is in the interest of the co-operative institutions, i.e. no prosecution shall be launched unless the previous sanction of the Chief Auditor is taken. Now, during the course of the audit if the Auditor comes to know that huge misappropriation has taken place, what is necessary is that immediate action has to be taken. An Auditor once audits the accounts he must automatically be given the responsibility to file an F.I.R. If the auditor is not given the responsibility, then the concerned Assistant Registrar of the District should be entrusted with the authority to file a complaint before the Police. Here one safeguard has been included and it reads thus :

8. "Amendment of section 111. — In section 111 of the principal Act for sub-section (2), the following sub-sections shall be substituted, namely, —

"(2) No prosecution shall be instituted under this Act without the previous sanction of,—

(a) The Chief Auditor in respect of matters arising out of audit ; or

(b) the Registrar in respect of other matters".

I do concede that these safeguards are necessary because sometimes the prosecution powers will be misused by the officials or by the bureaucrats. With a view to avoid those things, the safeguards are provided to the officials who are working in the institution and also

to the non-officials. These safeguards are necessary but while giving these safeguards. I would only request the Hon-Minister to see where the cases of real misappropriation come to notice and then and the concerned officials seek permission either from the Chief Auditor or from the Registrar, such permission shall be given as expeditiously as possible or else. filing of a case in respect of a transaction which has taken place about 5-6 years back, will lose its importance and when it goes to the Court. neither you find the Auditor nor you get the statements of accounts nor you get the witnesses, with the result, that some of these cases will lose the real character for which this particular clause has been brought.

In respect of other matters. I really welcome this amendment and I am very sure that this amendment will go a long way in improving the quality of audit, in improving the administration of the co-operative institutions. but in the meanwhile, let me remind my friends who are here that much has been said about our co-operative institutions. Well, to-day, Mr. Speaker, the co-operative institutions in Karnataka deal with Rs. 1,200 Crores i. e., the total turnover of the co-operative institutions in Karnataka amounting to Rs. 1,200 Crores. When such is the case, when this gigantic amount of Rs. 1,200 Crores are involved while operating these institutions numbering about 20,000 in the entire State, there will be lapses here and there. Well, where will we not find a lapse Sir? But, unfortunately, when the co-operative institution commits very small lapse, some people or individuals who don't have any belief in the co-operative movement, make much of it. I would like to remind my friends about one thing. Whenever the issue concerning the co-operative matter comes up before this House, they must also take into consideration the magnitude of the co-operative movement in Karnataka.

SRI B. B. SAYANAK.—What is the percentage of defunct societies in Karnataka?

SRI M. C. NANAIAH.—The defunct societies in Karnataka may not exceed more than 10,000 after all, this amendment would not in any way improve upon it. For the defunct institutions which are there, in our state, Section 14 A gives the power to the State Government to amalgamate such institutions with other institutions or take steps to liquidate the defunct institutions. These defunct institutions are there for what purpose? In many of the districts, these defunct institutions sprang up like mushrooms during elections and after elections, these institutions did not work. These institutions worked for the purpose of giving an Office seal and Official letter heads to some leaders. I request the Hon-Minister to look into all these

things and liquidate those institutions once and for all. With these observations, I welcome this amendment which has brought and certainly this amendment will improve upon the quality of audit before I conclude, may I once again request the Hon-Minister to see that the statement of accounts of a particular society of that particular year shall be placed before the General Body before conducting the General Body Meeting, if that is not done the very purpose of holding the General Body meeting, and the very purpose of conducting the audit will be defeated. They must be in a position to give a complete, comprehensive and correct picture of the statement of accounts of the institution before the General Body.

With these words, I thank the Chair and conclude my speech.

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ಬಿ. ಚಿಮ್ಮನಕಟ್ಟ (ಬಾದಾಮಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟೀಸ್ (ಅಮಂಡ್‌ಮೆಂಟ್)ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನಾನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದೊಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿಗೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಸಹ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಲು ಸರ್ಪರೇಟ್ ಆಡಿಟ್ ವಿಂಗ್ ಇರುವುದರಿಂದ, ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿರುವುದನ್ನು ಜಾಗೃತ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದಂಥ ವರದಿಗಳು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿವೆ. ಆ ಆಡಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂಥ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ತಪ್ಪುಗಳು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೊಂದು ಬಳ್ಳಿಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ತರಹ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಬಾದಾಮಿಯ ಪಿ ಎಲ್ ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಆಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಆಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅನಾಹುತಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಲು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪದ್ದಿಯೇ ಹೋಗಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ವರದಿಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರು ವರದಿ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹಾಕಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಅನಾಹುತಗಳು ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಆಗದಂತೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನಾಹುತಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ನಾನು ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ಶಿವಯ್ಯ (ನಂದಿನಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೊರಡಿಸಿದಂಥ ಆರ್ಡಿನನ್ಸ್ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದೊಂದು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಫೀಲ್ಡಿನಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವಂತಹ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದಂಥ ಸಣ್ಣ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂನೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯ ನವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಲು ಸರ್ಪರೇಟ್ ವಿಂಗ್‌ನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾದಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇದರ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶ ಏನಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೂ ಕೂಡ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀರಲ್ಲಿ. ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಆಡಿಟ್ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಡಿಟ್ ಆಗದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಫೈಲ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಅದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರಾಗಲೀ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದ ಕಾರಣ; ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಈ ಬಂದು ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದ ಮೇಲೆ ಸಹ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿರುವಂತಹ ವರದಿ ಮೇಲೆ ಫಾಲೋ-ಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ ೧೧೧ ಕ್ಕೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ

(a) The Chief Auditor in respect of matters arising out of audit; or

(b) the Registrar in respect of other matters.

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು. ಇವರು ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿಗೂ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಆದ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಾಂತರ ರೂ. ಗಳಷ್ಟು ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊರಗಡೆಯೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನರ ಮೇಲೆ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಫಾಲೋಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಫಿಲ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಫಾಲೋಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಡೆಮಾಕ್ರಟಿಕ್ ಸೋಷಲಿಸಂ ಅನ್ನು ದರ್ಜೆ ಈಸ್ ಅವರ್ ಆಬ್ಲಿಕ್ವಿವ್ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರ ಮುಖೇನ ದೇಶಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಮೋಕ್ಷ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವಂಥವರಿಗೂ ಅದೇ ಮೂಲಮಂತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿವರೆಗೆ ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಫಾಲೋಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಫಿಲ್ಡ್ ನಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಕೋಚ, ಅನುಮಾನ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ, ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನಗಳೇನಾದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಇವತ್ತು ಈ ಸೊಸೈಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಮಹನೀಯರೂ ಒಬ್ಬರಿಗೊಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರೂ "ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಐ" ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇಫ್ಟಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಅಸ್ತವಸ್ತು ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಪರೇಟ್ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು ಪೇಪರಿ ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವೈಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆದು ಫಾಲೋಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಶುದ್ಧೀಕರಣ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಮೂವ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಒಟ್ ಸಲುವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನಗಿರಿ ಜನರಿಗೆ ಮ್ಯಾಗ್ನಿಮಂ ಆಗಿ ಸಾಲಸೋಲಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆ, ಕೊಡಿಸದೇಹೋದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದವರು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಇಂಥಾವರು ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಂಥಾ ಜನರು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಫಾಲೋ ಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ *Nu-moto* ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆದಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿವೆ. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಮಿಸ್‌ಅಪ್ರಾಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದವರು. ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಆದಾಗ ಕೆಲವು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಬಾಜ್‌ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥವರು ಯಾರು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿವೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಅಂಥಾ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೆರದೊದ್ದಿನಿಂದ ಈ ಬಂದು ಕಾಯಿದೆ ಬಂದತಕ್ಷಣ ತೀವ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್‌ಮಾಡಿಸಿ, ಫಾಲೋಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಏನು ಒಂದು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ರೀಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ, ಬಾಜ್‌ಗಳ ಕೊಡಿಸಿ, ಇದರಲ್ಲಿ ಖದೀಮರೇನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಯಾವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಭೀತ ವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಂದ ಒಟು ನಮಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನಿಮಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಚಾಮುಂಡೇಶ್ವರಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರ ಸಹ ಕಾರ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಅಡಿಟಿಂಗ್ ಎಂದು ಸಪರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದೆ. ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿ, ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದೂ ಸರಿ, ಹಣ ಕೊಡುವುದೂ ಸರಿ. ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾರನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತೀರಿ ಅಂದರೆ, ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಟರ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೆಟ್‌ಅಪ್ ಏನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನು ಅಂದರೆ ಚೀಫ್ ಅಡಿಟರ್‌ನ್ನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟಾಗಿ ತಂದ್ವೀರಿ ಅವರು ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೂ ಅವರ ಕೈ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಜನ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸೇಲ್ಸ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಬಾರದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಈ ಅಡಿಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಕಳಿಸಿ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಿ. ಇವರಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡರ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಇರುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ, ಅದನ್ನು ಎಗ್ನಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಅಂದರೆ, ಪುನಃ ಅದೇ ರಿಸ್ಟಾರ್‌ರವರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕ್ಲಾಸ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾಡಿ, ಬಿಟ್ಟರೆ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥಾದ್ದು ಹೀಗಾದಾಗ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಅಡಿಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ನ್ನು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಅದರ ಫಲ ನಮಗೆ ಏನು ದೊರೆಯುತ್ತದೆ? ಚೀಫ್ ಅಡಿಟರ್‌ರವರು ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಕೇಸ್ ಹೈಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇರತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭವಿರುವಾಗ ಇದನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೈಸೂಕಿಕ ನಗರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನಿವರ್ತನಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಡಿಟರ್ಸ್ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಲೆಕ್ಕದಾಟಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಸೀಫ್‌ಗಾರ್ಡ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀ ಮಂದೀದೇಗೌಡರು ಬೇಕು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಹತ್ತಾರು ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಸ್ವಯಮಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವರಿಂದ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರೂ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಕಾನ್‌ಸೆಪ್ಟ್ ಏನು ಇದೆ ಆ ರೀತಿ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಅಡಿಟರ್, ಚೀಫ್ ಅಡಿಟರ್, ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ್‌ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಮತ್ತೆ ಕೋಆರ್ದಿನೇಟಿಂಗ್ ಆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಸುಪ್ರೀಂ ಆಥಾರಿಟಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಅಡಿಟ್ ಅಬ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಏನ್‌ಕ್ಲೈರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಮಿಸ್‌ಮೇನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಿತ್ತು ವಾಕಿರದು. ಹಾಗೆಬೇಕಾದರೆ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಗೆ ಪವರ್ ಇಷ್ಟ, ಅಡಿಟಿಂಗ್‌ನ ಪವರಿಲ್ಲ, ಅಂದಮೇಲೆ ಇವರನ್ನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟಾಗಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕು? ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಒಂದು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ತಂದಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ನಾಸಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಿತಿಯಾಡಿ, ಅದು ಅರ್ಥವರ್ಧಕವಾದಿ ನಿಂತದೋಯಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಮಾಡಿ. ಕೋಆರ್ದಿನೇಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಟ್ರಸ್ಟಿಯರಾಗಿ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಕ್ಟನ್ನು ಸರಿಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅಂದರೆ, ಮಿಂಡಿತ್ ವಾಗಿಯೂ ದುಡ್ಡನ್ನು ಏನು ಚಟುವಟಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

೩.೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಒಬ್ಬ ಹುಡುಗ ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಅವನು ಸಾಕಷ್ಟು ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ದುಡ್ಡು ತಿಂದು ೬-೭ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನಿಗೆ ಅವತ್ತಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಏನಾದರೂ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಳಲು ಬಂದಿದ್ದ. ಅವನೇನೋ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ತಿಂದು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪನಿಶ್‌ಮೆಂಟ್ ಅನುಭವಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ. ಆದರೆ ಆ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಂಥ ಶೇರುದಾರರ ಹಣಬರಹವೇನು? ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಇವತ್ತು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಏನಿದೆ ಅವರಿಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಆಡಿತರ್ ರವರಿಗೆ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಜಾರಿ ಮಾಡಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ತಾವು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನಂದರೆ ಇದನ್ನು ನೀವು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಪುನಃ ಸರ್ಕಾರದವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತಾರೆ ಆಗ ತಾವು ಈಲ್ ಆಗಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಶೇರ್ ಹಾಕಿದವರ ಗತಿ ಶೇರು ಆಗಿದೆ, ಇವತ್ತಿನ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಏನೋ, ಅಷ್ಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಟ್ರಾನ್ಸಾಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಡೆಬ್ಟ್ ಎಷ್ಟಿದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಹಾಗೆ ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಫಿಗರ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಸುಮಾರು ೪೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಿತರ್ ಏನಾದರೂ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಇಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ರಾಜಕೀಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯೇ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವ ಹಾಗೆ ತಡೆ ಗಟ್ಟಿತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ ಹಾಕಿದ್ದಂಥ ಶೇರುದಾರರ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು? ಅದಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಯನ್ನು ತೆದಾಕೆ ಮಾಡಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಆಡಿತರ್ ರವರು ಏನೋ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಇಂಥವರ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೊಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವಂಥಾ ಬಿಗಿಯಾದ ಕ್ರಮ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನತೆಯ ಹಣ ಸೇಫ್ ಆಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಆಡಿತರ್ ರವರಿಗೆ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಲು ಕೇವಲ ೧೫,೨೦ ದಿನಗಳ ಟೈಮ್ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರೇನೋ ಅರ್ಜಿಂಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ, ನಿಜವಾದ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಆಕ್ಟುಯಲ್ ಆಗಿ ೩ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆಯೇ ಬರುತ್ತದೆ. ೩ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಯಾರು ಇರುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಹೊರಟು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ನನಗೆ ಒಂದು ಹಿಂದಿನ ಅನುಭವ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಹಿಂದೆಲ್ಲಾ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟರ್‌ಗಳವರೇ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಆಗ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲೇ ತಪ್ಪು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರಿಗೆ ಏನು ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಆಗಲೇ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು ಇದರಿಂದ ಆಗಿಲ್ಲಾ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಜನ್ಮಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಗಳು ಸಹ ಹೆದರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಡಿಟ್ ರವರು ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆ ಮೇಲೆ ಅಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಅಫೀಸರ್ ರವರು ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಟಿವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್‌ರೋ, ಅಥವಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರೋ, ಏನಾದರೂ ಇನ್‌ವಾಲ್ಡ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕ ೫ ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲೆ ಅಡಿಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಹಣಕ್ಕೆ ಇಂಟ್ರಸ್ಟಿಟು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಆವತ್ತಿನ ಸಭೆಗೇ ಹಾಜರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂಥಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ನಮ್ಮ ಗತಿನೇ ಹೀಗಾದರೆ ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಗತಿ ಏನು? ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತರೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಲೆಕ್ಕ

ವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೇ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕೇಳಿದರೂ ಸಹ, ಏತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಏನೋ ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿದಂತೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೇನೋ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಂಗವಾಗಿ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತಮಗೆ ಕೇಳುವುದಾದರೆ, ಆಡಿಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಅಡ್ಡಿ ನಿಶ್ಚೇಟರ್ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ತುಂಬಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ತಿ ದರದಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾನಯ್ಯರವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು. ನಿಜ ಇವತ್ತು ನಾವು ಯಾರು ಜನ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇರ್ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತೇವೆಯೋ, ಆ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಸಬ್ವಿಡಿಯಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರ್ಗದ ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲವೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಡಿಫಂಕ್ಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿದರೆ ಆಗ ಸರ್ವೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ತರಹದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಂದು ಅಫೀಸರ್‌ರವರ ಕಮಿಷಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಇನ್ನೆಲ್ಲಾ ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಿ ಈ ಒಂದು ಫೀಲ್ಡ್‌ನಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಯಾವಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರಮೆಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತಿದೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ೧೯೪೪ ರಲ್ಲಿಯೇ ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾನ್‌ಫರೆನ್ಸ್ ಆಯಿತು, ಆ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕ್ಯಾಪಿಟಲಿಸ್ಟ್‌ಗಳದು ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಶ್ರೀ ಸಾಮಾನ್ಯನಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು. ಯಾರೋ ೧೦೦ ಜನ ಶೇರುದಾರರಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀವು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಡ ರೈತರಿಗೆ. ಬಡ ಜನರಿಗೆ ಸಾಲದ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯ ಬೇಕೆಂದರೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ತಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಏವರ ಇದ್ದರೆ ಕೂಡಿ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಏನೋ ಚೀಫ್ ಆಡೀಟರ್‌ರವರನ್ನು ಬೇರೆ ವಿಂಗ್ ಆಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅವರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಫೈಲ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೆ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರಿಗೂ ಭಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಮತ್ತೆ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ಆಯಾಯ ವರ್ಷದ ಆಡಿಟ್ ಆ ವರ್ಷವೇ ಮಾಡಿಸುವುದು ಉತ್ತಮ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಒಳ್ಳೆ ವರ್ಷಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಆಡಿಟ್ ರಿಫೋರ್ಟ್ ಬಂದರೆ ಅದರಿಂದ ಏನೂ ಸಾರ್ಥಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ಆಡಿಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಿಕ್ಕಿತು ಎನ್ನುವ ಆಸೆಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ (ಕೆರೆಗೋಡು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಏನಿದೆ ಇದು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿರುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರಿಕೆ ಏನೆಂದರೆ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಏನು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡರೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಬಿಲ್‌ಗೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅನೇಕ ಬಾರಿ, ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಕೇವಲ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಹೊರತು ಕೂಡ ಕಳೆದ ೩೦, ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆಡಿಟರ್‌ರವರೇನೋ ಆಡಿಟ್ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು

ಫಾಲೋ ಅಪ್ ಆಕ್ಸನ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾಗಿ ಅದು ರೆವ್ಯೂ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಕೂಡ ಪ್ರಗತಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯೇ ಜನತಾ ಚಳುವಳಿ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಜನಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಖಾಸಗಿ ಜನಗಳ ಮತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮಧ್ಯೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ತಂಡ ಒಂದು ಇದೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದಂಡು ಏನಿದೆ ಅದು ಬಹುಶಃ ನನ್ನ ಅನುಭವ ದಂತೆ ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಟೇಟರು, ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ತನ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿರಲೇಬೇಕೆಂದು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಾಗದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆ ಕಷ್ಟ ಇದೆ, ಈ ಕಷ್ಟ ಇದೆ, ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕೆಂದು ಏನೇನಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಮಗೆ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಅದು ನಿಜ ವಾಗಬೇಕಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ದಯಮಾಡಿ, ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಏನು ಸಪ್ಟಂಬರ್ ಒಳಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರೋ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯ ಆಡಿಟ್ ಕೂಡ ಆಗತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡ ಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ತಾವು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಛೀಪ್ ಆಡಿಟರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ತಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಛೀಪ್ ಆಡಿಟರ್ ಕೆಳಗಿರತಕ್ಕ ಹುದ್ದೆಗಳೇ ನಿವೆ ಅಂದರೆ ಆಡಿಟ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳೇನಲ್ಲಾ ಅಮೆರಿಕಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯು ತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ಟದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮಹಾ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ಸಂಘಗಳ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯನ್ನು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿ ದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹಳ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನೊಂದು ಆಡಿಟ್ ಮಿಂಗ್ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೋ ಅವರ ಹೆಸರು ಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಮಹಾಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರೇ ಅಲ್ಲಿವೇ ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದವರು ಎಂದು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಗುಣಮಟ್ಟವೂ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಡಿಟ್ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಿಲ್ಲ. ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಹೊಸ ಹೊಸ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಡಿಟ್ಟಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗು ವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡತಕ್ಕ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ತಾವು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಆಡಿಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಗುಮಾಸ್ತ ರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ಒಂದು ನಿಖರವಾದ ಖಾಯಂ ಆದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ರೆಫ್ರೆಷರ್ ಕೋರ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಒಂದು ತರಬೇತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ, ನಿಜವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ, ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಯಾವ ರೀತಿ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಒಂದು ತರಬೇತಿ ವಿಭಾಗವನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಈ ಆಡಿಟ್ ವಿಭಾಗ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಹಳ್ಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲರತಕ್ಕ ೨-೩ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಲಿಖಿತ ಆಡಿಟರ್ಸ್ ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು. ನನ್ನ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಇಲಾಖೆಯವರು ವಾಪಸ್ಸು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ೩ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಾನು ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಡಿಟ್ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೂ ನಿರಾಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೊನೇ ಪಕ್ಷ ೩ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದಾದರೂ ಆಡಿಟ್ ವರದಿ ಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಅದು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿ

ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಾವವೋ ಅಥವಾ ಏನು ಕಾರಣವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ; ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ; ಬೇರೆ ಕಡೆಯೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಮೊದಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಅಮಾಲ ಮೇಷನ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಂತಹ ಜನ ತಪ್ಪಿಸಿ ಕೊಂಡು ಓಡಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎ೦ದು, ಮಾನ್ಯ ಶಿವಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಪಾಪದ ಕೂಸು. ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊಂಡು ಅಮಾಲ ಮೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿಯಮಗಳೇನಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ದುರವಸ್ಥೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅಮಾಲ ಮೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ತಪ್ಪು ಪ್ರೀಸ್ಟೀಜನ್ನು ನೋಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ್ದರು; ಅವರು ಮಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಏನು ಕಿಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಪ್ರೀಸ್ಟೀಜ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಮಾಲ ಮೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ರೋಷ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳದೆ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್ (ಮಲ್ಲೇಶ್ವರ ಕ್ಷೇತ್ರ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸುಮಾರು ೧೫-೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಏನು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ನನಗಿಂತಲೂ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ ಅವರು ಯಾವ ಫಲವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಡಿಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೨೫ ಸಾವಿರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೩೫ರಷ್ಟು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಉಳಿದ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಗತಿ ಏನು? ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಹೇಳಿದರು, ಆಡಿಟ್ ಏನು ಅಭ್ಯರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಫಾಲೋ ಅಪ್ ಆಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಏನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 'Vysya Co-operative Bank in the State' ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೂಪರ್‌ವೈಸಡ್ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ large scale misappropriation of public funds ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. Large Scale misappropriation of public funds ಕಳೆದ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಅದರ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಆಡಿಟ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಎಂದು 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಹೇಗೆ ಆಯಿತೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರದಲ್ಲಿ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಒಂದಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒನ್ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ದುರ್ವಿನಯ ಕಂಡುಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು; ನಂತರ ಮುಚ್ಚಿದರು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು Professional co-operatives ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಡುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆಡಿಟ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಜಕನೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವಿಚಾರ

ಚನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ—ಮಲ್ಟ್ರೇಶನ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಯನ್ನು ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಡಿಟ್‌ರವರು ಆ ಸೊಸೈಟಿ ಮೇಲೆ ಡಿಫೆಕ್ಟ್ ಷೀಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಹಿಂದೆ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಪಾದನೆ ಇತ್ತು. ಅವರುಗಳು ಈಗ ಸೊಸೈಟಿಯ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿತ್ತು. ಹಣ ತಿಂದುಹಾಕಿದವರು ಸತ್ವೇಹೋದಗೊ. ಅಲ್ಲೂ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಸೊಸೈಟೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರದವರ ಅಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿ, ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅವರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗಂತೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಾಗಲೀ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸರ್ವೆ ಸದಸ್ಯರ ಸಭೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಯಮ ಇದೆ. ಆದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಬರೆದರೂ ಅವರು ಅಡಿಟರ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಡಿಟರ್ಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಜನರಲಾ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಕಾಯಬೇಕು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಡಿಟ್ ರವರಿಂದ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟರಿ ಮಾಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೇ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟರಿಗೇ ಕೊಡಿ. ಅದರಲ್ಲೇನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅವರೇ ಹೊರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ನವರು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್‌ರವರು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗದಾಪ್ರಹಾರ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಹೌಸಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುಗಳು ಬಂದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ, ರೈಟರ್ಸ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಬಗ್ಗೆ ದೂರುಗಳು ಬಂದಾಗ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಷಲ್ ಆಡಿಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈಗ ಅನೇಕ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಲೂಟಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ನಾಯಿಕೊಡೆಗಳಂತೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತಾ ಹಣವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಯಾರ ಮೇಲೂ ಕೂಡ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೌಸಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೋಲ್‌ಸೇಲ್ ಸ್ಟೋರ್ಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸೊಸೈಟಿಗಳವರ ಜೊತೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಆಕ್ಟ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ೨೯(೫) ಪ್ರಕಾರ ಡಿಫಾಲ್ಟರ್ ಆದರೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, If anybody is a defaulter, he ceases to be a Director. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು ಅಂಥ ಡಿಫಾಲ್ಟರುಗಳ ಪರ ಮಾನವೀಯತೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ,

he will be continued though he is a defaulter ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್‌ಫ್ಲೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಸದುಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಚಾರ್ಜ್ಡ್ ಅಕೌಂಟಿಂಟ್ ಮೂಲಕವಾದರೂ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿ ಸುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆಡಿಟರ್‌ಗಳು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆಡಿಟ್ ಸೀಲನ್ನು ಒತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಚಾರ್ಜ್ಡ್ ಅಕೌಂಟಿಂಟ್‌ಗಳು ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ಮೆಂಟ್ ಕಡೆ ಪಕ್ಷಪಾತ ತೋರಿಸಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು professional defaulters ಎಂದು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಿಟರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಎ.ಬಿ.ಸಿ.ಡಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೇ ಇರುವವರೆಲ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಒಂದಿನ ಆಡಿಟರ್ ಏನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರು ಅದನ್ನೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಒಂದನ್ನೂ ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಆಡಿಟರ್‌ಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ they shall be held responsible for all the accounts. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಆಡಿಟ್ ಆಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷ ಅದಮೇಲೂ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಯಾವುದೇ ಆಡಿಟರ್ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಆ ಆಡಿಟರ್ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾಡದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಆಡಿಟ್ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಗಿಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಕಚೇರಿ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿರಲು ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ದುರುಪಯೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೆ ನಾನು ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆಗ ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಕುಶನೂರ್ ಅವರು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕ ದುರ್ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸಹಕಾರಿ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡೆಯನ್ನೂ ತರುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವವಿಲ್ಲದವರನ್ನೇ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರೇನಾದರೂ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† SRI LAKSHMISAGAR.—Mr Chairman Sir, The point that is going to be mentioned now has already been touched upon by Sri Naniah. He has already made a submission with regard to Section 111. In this amending Clause power is given to the Registrar and Chief Auditor. Whether or not to give permission to prosecute the persons after the receipt of the Auditor's report is the main point to which I would like to draw the attention of the Hon. Minister.

3.30 P.M.

What are the safeguards if the powers that are to be given to the Registrar or the Chief Auditor are misused? This is one serious

objection. The second serious objection is, he is not an Accountant under the Chartered Accountants Act (Central Act) he is only a government employee, may be an auditor, his name has been christened as an Auditor or the Chief Auditor, but essentially he is a government servant. There are government servants and government servants, and to such and employee the government has designated as Chief Auditor or the Registrar of these societies, whose function it will be to audit the accounts and after the receipt of the audited accounts, to prosecute them. There are two ways in which it can be looked into. One is, this person could be a pliable person who could be persuaded himself to cater to the needs of the local MLA or the Minister concerned or other pressures. The second is, he may take attitude, dependent upon various other considerations, from the person whose accounts have been audited, he could be bought over. This Registrar or the auditor, may be bought over. How do you find if you have any other agency to check, whether or not this person who is authorised under this Act, to give permission or not to prosecute a person after the receipt of the Auditor's report has done the job satisfactorily. What is your authority to have a check upon him? you are blindly giving him an authority which is unregulated and uncontrolled. It is liable to be misused politically or it is liable to be used for his own benefit and advancement. When a man is under cloud, after the receipt of the auditor's report, he will be in jitters. He is prepared to do anything the Chief Auditor or the Registrar can be in his pocket: How do you remedy this situation? It has taken such a long number of years and wisdom has dawned upon the government to bring forward this legislation apparently to set right the things. But, the intention behind this piece of amendment is defeated by the provision you want to incorporate in the main Act by this amendment. How do you meet the situation I should like to have an elucidation by the Hon. Minister for Cooperation and the present Cooperation Minister is not new to the field. he has been there for quite sometime and he comes again to the same department as a full-fledge Cabinet Minister, so far so good. But I should like Sri Jakanur to seriously apply his mind to this aspect of the matter. He may give very good and even convincing answers but the situations I have pointed out he will not be able to remedy. He is a lawyer I know, and he may be able to put forward very plausible arguments in favour of the piece of amendment but how does he meet this difficult situation is the question. Therefore, I very earnestly make a request to the Hon. Minister to have second look at this and bring forward an official amendment, if any, to remedy the situation about which I have expressed my misgivings and apprehensions. Thank you Sir.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತೆಕ್ಕೇಡ್ (ಸವದತ್ತಿ)—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸಹಕಾರ ಸಚಿವರು ಇಂದು ತಂದಿರುವ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು ಮತ್ತು ಸ್ವತ್ತಾಹಾರವಾದುದಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಪವಿತ್ರ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು. ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ದೋಷ ಅಥವಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದು ಕಂಡುಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ತಲೆ ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದೇಶವಾದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ನಾವು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬಹಳ ಪವಿತ್ರತೆ ಯಿಂದ ಕಂಡು ಅದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಗಗಳನ್ನೂ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆನೇಕ ಮಹನೀಯರುಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ದುಡಿದು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೂ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಾರದು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪರಿಶೀಲನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಮಧ್ಯಪರ್ತಿ ಬ್ಯಾಂಕೋಂದರ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿ ನಾನು ಈ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಆನೇಕ ರೀತಿಯ ಅನುಭವವಿದೆ. ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಸ್ವತ್ತಾಹಾರವಾಗಿದೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅಂತಹ ಲೋಪದೋಷಗಳಿಗೆ ಕಾರಣರಾದವರ ಮೇಲೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕೂಲಿ ಎನ್ನುವ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯೊಬ್ಬರು ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಆ ಹಣವನ್ನು, ತಾನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಯೇ ಹೊರತು ಸಂಘದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವವರು ಹೊರಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಭಾಗ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಹಣದ ಅವ್ಯಯ ಅಥವಾ ಬೇನಾಮಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಘದ ಹಣದ ಗುರುತುಗಳೇ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯಬಹುದು ಚಾರ್ಟರ್ಡ್ ಆಕೌಂಟೆಂಟಿಗಳಿಂದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಬಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿರುವುದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದುದು.

ಕೆಲವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚಲೋ ಆಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೊಂದಕ್ಕೆ ವಿಲಿನೀಕರಣ ಮಾಡುವ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಬಿಡಬೇಕು. ಸವದತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬಾಳಕುಂದರಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಈ ರೀತಿ ವಿಲಿನೀಕರಣ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧನೆ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಿ.ಕಾಂ., ಸಿ.ಎ., ಪಾಸಾದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪಾವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಸದಾ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲು ಯೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು. (ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು)—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಸೂದೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸಯನಕೇರವರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಒಂದು ವಿಭಾಗವೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ಸರಿಯಾದ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಣೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಒಂದು ದಕ್ಷ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಖಾತೆಯನ್ನೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಕೂಗು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ತಪಾಸಣೆ ವಿಭಾಗ ಒಂದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರ ಅಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. ಈಗಾಗಲೇ ಕಳೆದ ೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ತಪಾಸಣೆ ವಿಭಾಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ, ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆ ವಿಭಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಸಹ ತಪಾಸಣೆ ಅಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ, ದಿನಾಂಕ ೩೦-೬-೭೯ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ೨೦,೭೦೮ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಪೈಕಿ ೧೬,೧೧೬ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಣೆ ಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಶೇಕಡ ೭೭ ರಷ್ಟು ಮಾಡಿದಂತಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಉಳಿದಿವೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾಗುವುದು. ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತುಂಬಬೇಕಾಗಿದೆ, ಇನ್ನು ೪೦೦ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧಕರ ಹುದ್ದೆಗಳು ಖಾಲಿ ಇವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ತುಂಬಲಾಗುವುದು. ಹಿಂದಿನಂತೆ ಈಗ ತಪಾಸಣೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರೇತರರು, ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜ್ ಮೆಂಟಿನವರು ಕೂಡಿ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವು ನಿಜವಿರಬಹುದು. ಇಂಥ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಪ್ಪು ವರದಿ ನೀದಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಈ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಯದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಸರಿಯಾಗಿ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಬಂದರೆಂದು ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.— ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ನನಗೆ ತಿಳಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ರಾಂದೇವರಗೂ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುವುದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾನಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಳನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಹಳ ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಇಲಾಖೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಈ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿಯಮಾವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಇಲಾಖೆ ಸಹಕಾರಿ ಅಂದೋಳನಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚಾಲನೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುವಂತೆ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ತಳೆಯಬಾರದು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಣದ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿದರೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಹತ್ವದ ಬಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಸಾಗರ್ ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೧೧ನೇ ಕಲಾನೆ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಿಂದ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಷನ್ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಕೊಡ ಬೇಕಾದರೆ ಮುಖ್ಯ ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿಯವರ ಮತ್ತು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ಪೂರ್ವ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಮಾಡಬಹುದು, ಅದರಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಹಿಡಿತವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ, ೧೧೧ನೇ ಕಲಾನಲ್ಲಿ No prosecution shall be launched without the prior permission of Registrar. ಅಂತ ಮೊದಲು ಇತ್ತು. ತಪಾಸಣೆ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ೧೧೧ನೇ ಕಲಾನಲ್ಲಿ No prosecution shall be instituted without previous sanction. ಅಂತ ಇದೆ. ಚೀಫ್ ಆಡಿಟರ್ ಅವರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಮುಖ್ಯ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಡ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ

ಸರ್ವಿಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವರ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ರವರ ಪರ್ಮಿಷನ್ ಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಈ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ೧೦೦ನೇ ಕಲಂ ಪ್ರಕಾರ ರಿವಿಷನ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. As per Section 108 there is a control of the Government revisional powers are there. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಮಾಡಿದ್ದರು ೨-೩ ಸಲ ಸಭೆ ಕೂಡ ಆ ಸಮಿತಿ ಸೇರಿತ್ತು. ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಮಗ್ರವಾದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿನೊಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಿತಿ ಮುಂದುವರೆಯಬೇಕೆ ? ಬೇರೆ ಸಮಿತಿ ನೇಮಕಮಾಡಬೇಕೆ ? ಈಗಾಗಲೇ ನೇಮಕವಾಗಿದ್ದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿ ತರಿಸಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೇ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು, ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕ ಲಾಭ ಸರಿಮಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಈ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಆ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಲ್ಲು. ಇದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಬರುತ್ತದೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲು ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ನಾಣಯ್ಯ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್‌ಮಿಂಗ್ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಕಾನೂನಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಒಂದು ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ತಪ್ಪು ಅಡಿಟ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರೀ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಈಗ ಇರತಕ್ಕದ್ದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. After coming to know that the audit is physically wrong and factually incorrect, there is no provision under the Act for re-auditing Will you bring in an amendment making provision for re-auditing in such cases ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಒಬ್ಬ ಅಡಿಟರ್ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರ ತಪಾಸಣೆ ಮಾಡಿದನಂತರ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುವುದು ಏತಕ್ಕೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾವೀಜನ್ ಇಲ್ಲ, ಕಾಯಿದೆ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಆಗಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಸರಿಪಡಿಸಬಹುದು ಅಂತ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಸಮಗ್ರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಇದೆ. ಇದು ಅವಶ್ಯ ಅಂತ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ, ಯಾವಾಗಲೂ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದಂತಹದ್ದನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. There is provision in rule 29 of the Co-operative Society Rules for modification of the financial statement once when audited.

SRI M. C. NANAIAH.—Under rule 29 you can modify the financial statement. But once a certificate is issued by an auditor it cannot be questioned.

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ತಾವು ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಏಕಾಘಮಿನ್ ಮಾಡಿ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿ ಸಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಏನು ಕಾಯಿದೆ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಈಗ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಷ್ಟವಹಾರಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪದ ಸಿಕ್ಕದ ಹಾಗೆ ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಚ್ಚು ಇಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮನುಷ್ಯ ನೀತಿಗೆ ಅಂಜಬೇಕು ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅಂಜಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎಂ. ರಾಂದೇವ್.—ತಾವೇ ಪೈಂಟ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಬಿ. ಜಕನೂರು.—ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು, ಸುಮಾರು ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಅದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರೇ ಅಡಿಟರ್ ಅಂತ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂಥ ಜನ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಯಾರು ಯಾರು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಅಡಿಟ್‌ಗೆ ಹಾಕದೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದವರನ್ನು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಒಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ದೂರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ಅಂತ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಒಂದು ಇನ್‌ಫ್ಲಯನ್ಸ್ ಬರದೇ ಹೋದರೆ ನಾಲ್ಕಾರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಕೋರಿ ಈ ದುರಸ್ತಿ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಪಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

CHAIRMAN.—The question is—

“ That the Karnataka Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1980 be taken into consideration.”

The Motion was adopted

Clauses 2 to 10

MR. CHAIRMAN.—I shall now take up clause by clause consideration of the Bill. As there are no amendments I will put clauses 2 to 10 both inclusive to the vote of the House. The question is :

“ That clauses 2 to 10 both inclusive do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 2 to 10 both inclusive were added to the Bill.

Clauses 1, etc.

CHAIRMAN.—The question is—

“ That Clause 1, the Long Title, the Preamble and the Enacting Formula do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1, the Long Title, the Preamble and the Enacting Formula were added to the Bill

Motion to Pass

SRI A. B. JAKANUR.—Sir, I beg to move—

“ That the Karnataka Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1980 be passed.”

MR. SPEAKER.—The question is That the Karnataka Co-operative Societies (Amendment) Bill, 1980, be passed.

The motion was adopted and the Bill was passed.